

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 03 0 K 024676 24 Kž
Sarajevo, 07.05.2025. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Žane Knežević kao predsjednice vijeća, Jasmine Begić i Sanele Rondić kao članova vijeća, uz sudjelovanje Živane Roić kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Z.B., zbog krivičnog djela Organizirani kriminal iz člana 342. stav 2. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine u vezi sa krivičnim djelom Prijevара iz člana 294. stav 2. u vezi sa stavom 1. istog zakona, odlučujući o žalbama kantonalnog tužitelja iz Tuzle i branitelja optuženog Z.B., izjavljenim protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 024676 24 K od 27.05.2024. godine, u prisutnosti federalne tužiteljice Fikrete Vranjkovina, branitelja optuženog, advokata Bakira Hećimovića, a u odsutnosti uredno obaviještenog optuženog Z.B., donio je dana 07.05.2025. godine

P R E S U D U

Žalbe kantonalnog tužitelja iz Tuzle i branitelja optuženog Z.B. odbijaju se kao neosnovane i presuda Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 024676 24 K od 27.05.2024. godine, potvrđuje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 024676 24 K od 27.05.2024. godine, optuženi Z.B. (u daljem tekstu: optuženi) oglašen je krivim zbog krivičnog djela Organizirani kriminal iz člana 342. stav 2. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: KZ FBiH), u vezi sa krivičnim djelom Prijevара iz člana 294. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH, za koje je osuđen na kaznu zatvora u trajanju 3 (tri) godine, u koju mu je, temeljem člana 57. stav 1. KZ FBiH, uračunato vrijeme provedeno u pritvoru od 16.06.2023. godine do 27.05.2024. godine.

Istom presudom, na temelju člana 212. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ZKP FBiH), optuženi je obavezan da oštećenom S. F. isplati iznos od 35.450,00 KM, a oštećene N.M. i J.M. su sa imovinskopравnim zahtjevom upućene na parnični postupak, dok je na temelju člana 202. stav 1. ZKP FBiH optuženi obavezan na naknadu troškova krivičnog postupka i to paušala sudu u iznosu od 50,00 KM u roku od 30 dana od dana pravomoćnosti presude.

Protiv te presude žalbe su izjavili kantonalni tužitelj iz Tuzle (u daljem tekstu: kantonalni tužitelj) i branitelj optuženog, advokat Bakir Hećimović iz Tuzle (u daljem tekstu: branitelj).

Kantonalni tužitelj prvostepenu presudu osporava zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji, s prijedlogom da se uvažavanjem žalbe ta presuda preinači u odluci o krivičnopravnoj sankciji i optuženom izrekne kazna zatvora u dužem trajanju od izrečene.

Branitelj optuženog prvostepenu presudu osporava zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, pogrešno ili nepotpunog utvrđenog činjeničnog stanja, odluke o krivičnopravnoj sankciji i zbog odluke o imovinskopравnom zahtjevu, s prijedlogom da se uvažavanjem žalbe, pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje ili da se pobijana presuda preinači u odluci o krivičnopravnoj sankciji i optuženom izrekne blaža kazna od izrečene.

Federalna tužiteljica je podneskom broj T03 0 KTOŽ 0110895 24 od 09.12.2024. godine predložila da se žalba kantonalnog tužitelja uvaži, pobijana presuda preinači u odluci o kazni, tako da se optuženom izrekne kazna zatvora u dužem vremenskom trajanju od one izrečene prvostepenom presudom, a da se žalba branitelja optuženog odbije kao neosnovana.

Na sjednici vijeća ovog suda održanoj u skladu sa članom 319. stav 3. ZKP FBiH u odsutnosti uredno obaviještenog optuženog, federalna tužiteljica je ostala kod navoda i prijedloga iz citiranog podneska, a branitelj optuženog je ostao kod osnova, razloga i prijedloga iz podnesene žalbe.

Ovaj sud je ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda kantonalnog tužitelja i branitelja optuženog, te po službenoj dužnosti u smislu člana 321. ZKP FBiH da li je na štetu optuženog povrijeđen krivični zakon, pa je odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Nisu osnovani žalbeni navodi branitelja da je prvostepeni sud samo pobrojao dokaze subjektivne i objektivne prirode, ali da ih je propustio dovesti u uzajamnu logičnu vezu, te da je propustio cijeliti iskaz optuženog u vezi sa drugim dokazima i da je stoga činjenično stanje u pobijanoj presudi pogrešno i nepotpuno utvrđeno.

Najprije valja istaći da je pobijana presuda donesena nakon što je optuženi u krivičnom postupku koji se vodio po predmetnoj optužnici protiv njega i optuženih A.S., B.D. i S.M., na glavnom pretresu održanom dana 05.04.2025. godine priznao krivnju za krivično djelo za koje je optužen (i za koje je oglašen krivim pobijanom presudom), radi čega je prvostepeni sud rješenjem broj 03 0 K 023729 24 K od 05.04.2024. godine razdvojio krivični postupak u odnosu na optuženog Z.B. od postupka u odnosu na ostale optužene, te na ročištu za razmatranje izjave o priznanju krivnje ovog optuženog u odvojenom postupku, utvrdio da je optuženi izjavu o priznanju krivnje dao dobrovoljno, svjesno i sa razumijevanjem, da je svjestan svih posljedica datog priznanja krivnje (na koje je prethodno upozoren), te je nakon razmatranja izvedenih dokaza, prihvatio njegovu izjavu o priznanju krivnje.

Nasuprot stavu iz žalbe, u pobijanoj presudi ne samo da su pobrojani izvedeni dokazi subjektivne i objektivne prirode, nego je izvršena njihova analiza i ocjena upravo na način propisan odredbom člana 296. stav 2. ZKP FBiH, jer je sud sve te dokaze, uključujući i iskaz kojeg je optuženi dao u svojstvu osumnjičenog, cijenio kako pojedinačno, tako i u međusobnoj vezi jednih sa drugima, i na osnovu takve ocjene utvrdio da je optuženi učinio predmetno

krivično djelo na način opisan u izreci pobijane presude. Stoga se suprotni žalbeni navodi branitelja nisu mogli uvažiti.

Nisu prihvatjive ni žalbene tvrdnje branitelja, kojima se u žalbi bavi značenjem pojma grupe za organizirani kriminal u smislu odredbe člana 2. tačka 21. KZ FBiH (što je imao u vidu i prvostepeni sud na strani 14. pobijane presude) i s tim u vezi ukazivanje u žalbi da je optuženi učinio samo jednu „izolovanu“ krivičnopravnu radnju na dan 18.03.2023. godine, pa da je sporno postojanje „organizirane kriminalne grupe“ i članstvo njegovog branjenika u toj grupi. Ovo stoga, jer su u pobijanoj presudi dati razlozi zbog kojih sud nalazi da su grupu za organizirani kriminal formirali i njome rukovali A.S. i B.D., koja je formirana radi učinjenja produženog krivičnog djela Prijevare iz člana 294. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH, a sve u cilju pribavljanja protupravne imovinske koristi koja prelazi iznos od 30.000,00 KM, a također su dati i razlozi na osnovu kojih je sud utvrdio da su članovi te grupe za organizirani kriminal, svjesno i voljno postale njima (A.S. i B.D.) poznate osobe iz N.P., te S.M. i optuženi Z.B., kao i razlozi iz kojih proizilazi da su navedeni članovi te grupe, među kojima i optuženi Z.B., bili svjesni da je ta grupa formirana radi činjenja produženog krivičnog djela Prijevare iz člana 294. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH (strane 11. od 15. obrazloženja). Sud je također dao razloge zbog kojih smatra da je optuženi Z.B. bio svjestan i znao da predmetno krivično djelo prijevare čini kao član te grupe za organizirani kriminal (strane 14. pasus drugi i 20. i 21. pasus prvi pobijane presude). Ti razlozi se žalbom branitelja i ne osporavaju, nego branitelj iznosi paušalne žalbene tvrdnje da je optuženi učinio jednu „izolovanu“ krivičnopravnu radnju, i da je sporno postojanje „organizirane kriminalne grupe“ i članstvo njegovog branjenika u toj grupi, pri čemu zanemaruje da je optuženi u svom iskazu datom u istrazi u prisustvu branitelja, priznao da je učinio krivičnopravne radnje za koje se tereti, te da je na glavnom pretresu priznao da je učinio krivično djelo za koje je oglašen krivim, kod kojeg priznanja je ostao i nakon upozorenja suda o svim posljedicama datog priznanja. Branitelj u žalbi ne dovodi u pitanje dato priznanje krivnje optuženog, osim što neosnovano tvrdi „da nije priznao članstvo u grupi za organizirani kriminal“, što je suprotno navodima iz zapisnika sa ročišta za razmatranje izjave o priznanju krivnje od 27.05.2024. godine, a osim toga, prvostepeni sud svoj zaključak da je optuženi krivično djelo prijevare učinio kao član navedene grupe za organizirani kriminal i da je bio svjestan pripadnosti toj grupi, nije ni zasnovao samo na priznanju krivnje optuženog, nego na brojnim drugim dokazima, kojima se žalba uopće ne bavi, pa se suprotni žalbeni navodi, kao neosnovani, nisu mogli uvažiti od strane ovog suda. Stoga je bez osnova i žalbena tvrdnja branitelja da je takvim postupanjem prvostepeni sud učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Iz tih razloga zakonitost i pravilnost pobijane presude žalbom branitelja nije dovedena u pitanje.

Osporavajući pravilnost izrečene kazne optuženom pobijanom presudom, branitelj optuženog u žalbi prigovara da sud nije u dovoljnoj mjeri cijenio okolnost da je optuženi priznao izvršenje krivičnog djela u ranoj fazi postupka, da je otac jednog mlđb. djeteta i da je slabog imovnog stanja, da ranije nije osuđivan za krivična djela iz „ove glave KZ FBiH“, da je od izvršenja posljednjeg krivičnog djela proteklo tri godine, pa imajući u vidu da je optuženi preduzeo „jednu krivičnopravnu radnju sa manjom količinom kriminaliteta“, smatra da bi se i sa blažom kaznom ostvarila svrha kažnjavanja.

S druge strane, kantonalni tužitelj u žalbi smatra da je optuženom izrečena neadekvatna kazna i da se sa takvom kaznom ne može postići svrha kažnjavanja, imajući u vidu da je najmanja propisana kazna za to krivično djelo kazna zatvora od pet godina, te da je prvostepeni

sud, cijeneći sve okolnosti koje utiču da kazna bude manja ili veća, optuženom trebao izreći kaznu zatvora u dužem trajanju od tri godine, koja mu je izrečena pobijanom presudom. Pri tome prigovara, da je prvostepeni sud preveliki značaj dao priznanju krivnje optuženog, a da je trebao dati veći značaj ranijoj osuđivanosti optuženog, obzirom da iz izvoda iz kaznene evidencije proizilazi da je on do sada osuđivan pet puta, što je prema stavu kantonalnog tužitelja, sigurni pokazatelj da je optuženi sklon činjenju krivičnih djela i nepoštivanju zakonskih propisa.

Ispitujući osnovanost navedenih žalbenih prigovora, ovaj sud nalazi da iz obrazloženja pobijane presude slijedi da je sud prilikom odmjeravanja kazne optuženom za krivično djelo Organizirani kriminal iz člana 342. stav 2. KZ FBiH u vezi sa krivičnim djelom Prijevара iz člana 294. stav 2. u vezi sa stavom 1. istog zakona, od olakšavajućih okolnosti cijenio njegovo priznanje krivnje, smatrajući da je optuženi na taj način doprinio bržem i efikasnijem okončanju ovog krivičnog postupka, te njegovo izraženo žaljenje zbog učinjenog krivičnog djela na koji način je iskazao svoj stav prema preduzetim krivičnopravnim radnjama za koja je oglašen krivim, dok je od otežavajućih okolnosti na strani optuženog cijenio njegovu raniju višestruku osuđivanost za razna krivična djela. Sud je utvrdene olakšavajuće okolnosti na strani optuženog, cijenio osobito olakšavajućim okolnostima u smislu odredbe člana 50. stav 1. tačka b) KZ FBiH i primjenom odredbe člana 51. stav 1. tačka b) KZ FBiH, optuženog osudio na kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine, cijeneći pri tome težinu učinjenog krivičnog djela jer se radi o „opasnom vidu kriminaliteta“, nalazeći da je takva kazna adekvatna težini učinjenog krivičnog djela i da će se njome moći postići svrha kažnjavanja propisana odredbom člana 42. KZ FBiH.

Ovaj sud nalazi da žalbama kantonalnog tužitelja i branitelja optuženog nije dovedena u pitanje pravilnost izrečene kazne optuženom, jer i ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud svim okolnostima na koje se pozvao u pobijanoj presudi dao odgovarajući značaj, a žalbom kantonalnog tužitelja se ne ukazuje na postojanje drugih otežavajućih okolnosti koje nisu cijanjene prilikom odmjeravanja kazne optuženom, niti se osporavaju utvrdene olakšavajuće okolnosti. Iako je prvostepeni sud propustio cijeniti okolnost da je optuženi otac jednog mlđb. djeteta, na koju okolnost se ukazuje u žalbi branitelja, ta okolnost je dovoljno došla do izražaja u izrečenoj kazni, jer je sud utvrdene olakšavajuće okolnosti cijenio osobito olakšavajućim okolnostima i optuženom ublažio kaznu ispod granica propisanih zakonom. S druge strane, slabo imovno stanje optuženog, nije okolnost koja je od značaja kod odmjeravanja kazne, nego ta okolnost može biti od uticaja na odluku o troškovima krivičnog postupka. Ostale okolnosti na koje branitelj žalbom ukazuje, nemaju značaj olakšavajućih okolnosti, pa ih sud nije ni mogao cijeniti prilikom odmjeravanja kazne.

I ovaj sud nalazi da je izrečena kazna optuženom Z.B. pravilno odmjerena i da takva kazna nije prestrogo, niti preblago odmjerena, te da odgovara težini učinjenog krivičnog djela i stepenu krivnje optuženog kao njegovog učinitelja i koja je potrebna i dovoljna za ostvarenje svrhe kažnjavanja iz člana 42. KZ FBiH.

Na kraju, neosnovano se žalbom branitelja osporava odluka o imovinskopравnom zahtjevu iz pobijane presude, u dijelu u kojem je optuženi obavezan da oštećenom S.F. isplati iznos od 35.450,00 KM, žalbenom tvrdnjom da je nejasno kako je optuženi obavezan na isplatu ovog iznosa, jer iz iskaza oštećenog S.F. proizilazi da je na ime kapare za kupovinu stana dao iznos od 10.000,00 KM, a potom na ime kupoprodajne cijene iznos od 110.900,00 KM, da mu je optužena S. vratila iznos od 50.000,00 KM, a da je svjedok M. za sebe zadržao iznos od 9.100,00 KM. Ovo stoga, jer je prvostepeni sud, baš kako to proizilazi i iz žalbe, utvrdio da je

optuženi S. krivičnim djelom oštećen za iznos od 120.900,00 KM (10.000,00 KM plus 110.900,00 KM), da mu je optužena S. vratila iznos od 50.000,00 KM, tako da mu nije vraćen iznos od 70.900,00 KM. Taj iznos sud je podijelio na dva dijela, imajući u vidu da postupak u odnosu na optuženog D. nije okončan, nalazeći da solidarni dio optuženog Z.B. za naknadu štete oštećenom iznosi polovinu od tog iznosa, tj. 35.450,00 KM. Ukazivanje u žalbi branitelja da je nejasno kako je sud utvrdio taj iznos, kad je advokat M. zadržao za sebe iznos od 9.100,00, ne dovodi u pitanje takvo utvrđenje suda, jer je pobijanom presudom utvrđeno da su optuženi navedenog advokata prevarnim radnjama doveli u zabludu, pa je preduzimao pravne radnje vezane za kupoprodaju stana za koje su mu optuženi platili (konkretno B. mu predao novac), iako advokat M. prilikom preduzimanja tih pravnih radnji u vezi kupoprodaje predmetnog stana nije znao da je angažiran u cilju učinjenja predmetnog krivičnog djela. Međutim, to nema uticaja na visinu štete pričinjenu oštećenom S.F., jer je nesporno utvrđeno da njemu nije vraćen iznos štete od 70.900,00 KM, koji se odnosi na isplatu dijela kupoprodajne cijene stana, koju je isplatio jer je bio doveden u zabludu od strane grupe za organizirani kriminal, čiji je član bio i optuženi Z.B..

Nije osnovan ni žalbeni navod branitelja da se ovakvom odlukom o imovinskopравnom zahtjevu prejudicira ishod krivičnog postupka u odnosu na optuženog D., niti je taj žalbeni navod od koristi za ovog optuženog. Ovo stoga, jer sud nije dosudio da cio iznos štete oštećenom F. plati optuženi B., tako da od ishoda tog krivičnog postupka ovisi i odluka o preostalom dijelu imovinskopравnog zahtjeva, a na takvu odluku nije izjavljena žalba od strane oštećenog S. Uostalom, optuženi B. je oglašen krivim za predmetno krivično djelo kojim je oštećen S.F., a kako je visina štete nesporno utvrđena, to što je ovaj optuženi obavezan na naknadu polovine preostalog iznosa štete oštećenom, kod okolnosti da se za isto krivično djelo vodi krivični postupak i protiv optuženog D., ne dovodi u pitanje pravilnost te odluke. Stoga se suprotni žalbeni navodi branitelja nisu mogli uvažiti.

Slijedom svega navedenog, ovaj sud je temeljem člana 328. ZKP FBiH, donio presudu kojom je žalbe kantonalnog tužitelja i branitelja optuženog Z.B. odbio kao neosnovane i prvostepenu presudu potvrdio.

Zapisničar
Živana Roić, s.r.

Predsjednica vijeća
Žana Knežević, s.r.